

Državni izpitni center

M 0 8 1 2 0 1 1 4

SESSIONE PRIMAVERILE

**SLOVENO COME LINGUA SECONDA
NEL TERRITORIO BILINGUE
DELL'ISTRIA SLOVENA**

SOLUZIONI

Martedì, 10 giugno 2008

MATURITÀ GENERALE

Izpitna pola 1**A) Bralno razumevanje**

1. Obravnavajo dogodke, pojave, njihov razvoj in pomen za kulturno/-a okolje/-a, za civilizacijo/-e. To besedilo obravnava razvoj in pomen knjige. (Po smislu.) **(2 + 1) 3 točke**
2. Kodeks je knjiga, kot jo poznamo še danes, sestavljena iz dveh platnic in listov, zloženih v knjižni blok, je štirioglata. (Po smislu.) (Vse ali nič.) **3 točke**
3. a) NE
b) Ker so Babilonci in Asirci uporabljali žgane glinaste plošče, Indijci povezane palmove liste, Egipčani, Grki in Rimljani zvitke iz papirusa, Grki in Rimljani tudi povoščene tablica. (Po smislu.)
c) Pomen: podlaga za zapis, ohranjevalka zapisa (Po smislu.) **(2 + 1 + 2) 5 točk**
4. a) V tretjem.
b) Ker se z definicijo SSKJ ne strinja.
Ker knjiga ni vedno samo trdna, je lahko tudi mehko vezana, ni vedno le tiskana, lahko je rokopisna in ni vedno le šešita, lahko je tudi zlepljena. (Po smislu.) **(1 + 1 + 3) 5 točk**
5. V Louvru. **2 točki**
6. a) V deželah Sredozemlja.
b) Z nastankom krščanstva, iz pergamenta. (Po smislu.) (Vsaka informacija 1 točka.) **(1 + 2) 3 točke**
7. a) Zaradi podnebja: suho vreme, suhi pesek sta učinkovala kot konservator, preprečevala sta vdor svetlobe in močnega sonca, v Egiptu malo dežuje. (Po smislu.)
b) Koptski kodeksi, enopolni in leseni; v Koptskem muzeju v Kairu. **(1 + 1) 2 točki**
8. Močno sonce, močna svetloba in vlaga. (Vse ali nič.) **2 točki**
9. DA **1 točka**
10. Papirus. **2 točki**
11. Pergament, papir. **1 točka**

B) Poznavanje jezika, tvorjenje kratke besedilne vrste

1. e-knjiga: knjiga v elektronski obliki, ki jo lahko uporabljamo le z računalnikom (Po smislu.) **2 točki**

2. trden – mehek/krhek/lomljiv/spremenljiv
šivati – parati
površnost – natančnost Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **3 točke**.

3. Beseda, na katero se nanaša podčrtana beseda, je papirus.
Pravilna rešitev **1 točka**, vse ali nič.

4. osemindeset milijonov (rokopisov)
v štiristosedemdesetih (jezikih)
višine ena cela dvaindeset metrov/m
velikosti petkrat pet milimetrov/mm
Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **4 točke**.

- 5.
Samostalnik	Pridevnik	Glagol
knjiga	knjižni/knjižen	knjižiti
tisk/tiskalnik	tiskan/tiskani	tiskati
obstoj	obstojen/obstojni	obstajati/obstojati
- Vsaka pravilna vrstica 1 točka, skupaj **3 točke**.

6. Pravilen je odgovor:
b) Knjig ne najdemo samo v knjižnicah, veliko jih hranijo tudi arhivi.
Pravilna rešitev **2 točki**, vse ali nič.

7. Karla Velikega
več ljudi,
Kongresna knjižnica v Washingtonu, Severni Ameriki
Vsak pravilen popravek 1 točka, skupaj **6 točk**.

- 8.
Izpis	Glagolski vid	Sprememba glagolskega vida
uničuje	nedov.	uniči
dopušča	nedov.	dopusti
se hranijo	nedov.	se ohranijo
- Vsaka pravilna vrstica 1 točka, skupaj **3 točke**.

9. stvaritev človeka/človekovih stvaritev, modrosti, znanja, človeška domišljija, meja/mej
Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **6 točk**.

- 10.
Kraj	Kje?	Od kod?
Louvre	V Louvru	Iz Louvra
Koptski muzej v Kairu	V Koptskem muzeju v Kairu	Iz Koptskega muzeja v Kairu
Daljni vzhod	Na Daljnem zhotu	Z Daljnega vzhoda
- Vsaka pravilna vrstica 1 točka, skupaj **3 točke**.

11. veži
Liste veži v knjižno obliko! (Po smislu.)

Pravilna rešitev 1 točka, vse ali nič.

2 točki, vsaka pravilna rešitev 1 točka.

12. Samostalnike postavite v rodilnik in orodnik ednine.

	Rodilnik	Orodnik
pergament	pergamenta	s pergamentom
znanost	znanosti	z znanostjo
papir	papirja	s papirjem

Vsaka pravilna vrstica 1 točka, skupaj **3 točke**.

13. a) dejanje: knjižiti
b) vršilca dejanja: knjigarnar/knjigovez/knjižničar
c) prostor: knjigarna/knjižnica/knjigoveznica

Vsaka pravilna rešitev 1 točka, skupaj **3 točke**.

14. Tvorjenje kratke besedilne vrste

15 točk

VSEBINA

a) Naslov

do 2 točki

b)

8 točk

Uporaba izhodiščnih podatkov iz priloženega besedila.

(2 + 3 + 3)

Primerjava dobrih in slabih strani klasične in e-knjige in njun vpliv na človekovo življenje.

Opredelitev do tega pojava, utemeljevanje zapisanih lastnih stališč.

JEZIK

Jezikovna pravilnost

do 4 točke

(za 4 isto-/raznovrstne napake minus 1 točka)

DOLŽINA BESEDILA

1 točka

(+/- 11 besed in več minus 1 točka)

Izpitna pola 2

Slušno razumevanje

Transkripcija besedila

(Besedilo je skrajšani članek Andreja Crčka Čigav je Trst, ki je bil objavljen v reviji Geo, Odkrivamo svet, št. 8, november 2006, 120–128.)

Tržaški zaliv se vsako drugo nedeljo v oktobru spremeni v mravljišče vseh mogočih jadrnic, ki jih je toliko, da se je Barcolana, slovensko ime za to prireditev je Barkovljanka, že pred leti vpisala v Guinnessovo knjigo rekordov. Barcolana je najbolj množična regata s hkratnim startom celotne flote izza ene same startne črte na svetu. Magična meja 2000 jadrnic na startu še ni bila dosežena, rekord je še vedno iz leta 2003 s številom 1982.

Več kot tri kilometre dolga startna črta med Barkovljami in gradom Miramare je vsako leto ožja, v regatni floti 2000 jadrnic, ki startajo hkrati, pa vsako leto elitnejše, hitrejše in dražje vrhunske jadrnice z vsega sveta. Barcolana, ki je že vrsto let na koledarju najpomembnejših regat v evropskem in svetovnem merilu, ostaja tako kot večina regat na Jadranu amaterska, a je verjetno edina takšna prireditev na svetu, ki privlači profesionalne ekipe z maksi jadrnicami in mega proračuni s skoraj vse zemeljske oble.

Vendar ni bilo vedno tako. Barcolano so prvič organizirali z imenom Jesenski jadralski pokal davnega 1969. leta. Domači jadranci so se tako poslovili od poletnega jadrnanja in tržaško morje prepustili zimski burji. Prav v tem letnem času prebujajoča se tržaška burja je vtisnila pečat tej regati, eni izmed mnogih na Jadranu. Zaradi orkanske burje so leta 1976 prvič in zadnjič v zgodovini tradicionalno oktobrsko regato celo preložili na november. Tudi 21. Barcolana leta 1989 se ni mogla izogniti neusmiljenim sunkom burje s 100 kilometri na uro in več. Razdejanje na morju je bilo tolikšno, da je še dolgo odmevalo po svetovnih jadralskih klubih. Barcolana, ki se je to ime prijelo v 90. letih prejšnjega stoletja, je tako postala pojem »moškega jadrnanja« pred zimskim spanjem in iz leta v leto sta se povečevala njen pomen in priljubljenost.

V 90-ih letih je burja prebudila tudi slovenske jadrnalce, ki so se iz naraščajoče množice gledalcev podali na morje. Zlata leta slovenskega jadrnanja so se začela z zmago krmarja Dušana Puha s Fanaticom leta 1994. Takrat je jadrnica še plula pod italijansko zastavo. Naslednje leto je ciljno črto prva preplula čistokrvna slovenska Gaia Legend z Dušanom Puhom in Mitjem Kosmino kot glavnima jadralcema. Zmagovalki v čast so streljali topovi poleg tržaškega svetilnika. Gaia Legend je še danes edina jadrnica, ki je trikrat zapored zmagala na Barcolani. Naslednica Gaie Legend je postala leta 1998 Maxi Jena, ki je pod spretnimi rokami Mitje Kosmine sprva vodila, potem pa nesrečno zašla v brezvetrje. Za slovensko jadrnanje je obveljalo kruto jadralsko reklo: »V jadrnanju ni drugega mesta.« Slovenski jadranci so tako izgubili primat na morju Tržaškega zaliva.

Zmage pa niso edino, kar Slovence povezuje z Barcolano. Že ime regate izhaja iz Barcol, Barkovelj, pretežno slovenskega predmestja Trsta. Med Barkovljami in gradom Miramar poteka tudi startna črta regate, na kateri je vsako leto vsaj 200 jadrnic pod slovensko zastavo. Po številu so Slovenci drugi, takoj za organizatorji. Da pa bi bila regata še bolj slovenska, je organizator od leta 1999 s prvima bojama regatnega polja segel tudi v slovenski akvatorij pred Debelim Rtičem.

Če bi kdo še pred leti napovedal, da bodo na Barcolani zmagovale največje, najhitrejše in najdražje jadrnice, kar jih svet premore, bi ga proglasili za naivnega zanesenjaka. Vendar je v tekmi za prvim mestom in s tekmovanjem super maksi jadrnic, ki sodelujejo na največjih regatah po svetu, z več kot 20 tisoč jadranci in 250 tisoč gledalci postala edini veledogodek, ki ga Trst in okolica premoreta. Za mesto je 38-letna tradicija največji športni spektakel in velika priložnost za posel. Biznis traja sedem dni. Začne se z regato za pokal Dveh gradov, s katero se na 12 milj dolgem regatnem polju uradno začne program prireditev, ki počasi, a zanesljivo postajajo pomembnejše od samega jadrnanja. Morska in kopenska organizacija regate je vredna približno milijon, zaslužek pa deset milijonov evrov. Organizator le s startnino pobere 120 tisoč evrov. Vsako leto gre torej vedno bolj za posel in ne več samo za jadrnanje. Vrhunske jadrnice privabljajo vrhunske sponzorje, odganjajo pa čar amaterskega jadrnanja, tekmovanja s prijatelji in znanci in s samim seboj.

1. DA **1 točka**
2. b **1 točka**
3. DA **1 točka**
4. Jesenski jadralski pokal **1 točka**
5. burja **1 točka**
6. (čistokrvni) slovenski jadrnici, ki sta (večkrat) zmagali na Barcolani (Po smislu.)
(Vsaka informacija (slov. jadrnici + zmaga) 1 točka.) **2 točki**
7. b **1 točka**
8. najboljša/najuspešnejša leta slovenskega jadrnanja (Po smislu.) **2 točki**
9. a) zmage
b) ime regate
c) vsaj 200 jadrnic pod slovensko zastavo/Slovenci so kot tekmovalci po številu takoj za organizatorjem (Po smislu.)
č) regata sega v slovenski akvatorij/regata se dogaja tudi v slovenskem akvatoriju/slovenskih vodah (Po smislu.)
Vsak pravilen navedek 1 točka, skupaj 4 točke.
10. DA **1 točka**
11. c **1 točka**
12. b, c, d, h **Vsak pravilen odgovor 0.5 točke, skupaj 2 točki.**
13. Predstavitev jadrnalne regate Barcolana (Po smislu.) **2 točki**

Izpitna pola 3**Daljši pisni sestavek**

Vsebina 20 točk, jezikovna pravilnost 5 točk, zgradba 7 točk, slog 3 točke; skupaj 35 točk

Vsebina	a) Poznavanje zgodbe, romanesknih oseb	do 3 točke
	b) Oznaka Adama in njegovo zatekanje v sanjski svet, neločevanje sanjskosti od resničnosti	do 3 točke
	c) Vzroki za tako početje	do 3 točke
	č) Aktualizacija, osebna ali generacijska	do 3 točke
	d) Izražanje lastnih doživetij, spoznanj, stališč	do 4 točke
	e) Argumentiranje	do 4 točke
Jezikovna pravilnost	Za 4 isto-/raznovrstne napake = minus 1 točka (največ minus 5 točk)	do 5 točk
Zgradba	Logična povezanost besedila (koherenca) = do 3 točke Logična členjenost besedila – odstavčnost = do 2 točki Dolžina besedila (400–600 besed) = do 2 točki (minus 1 točka za +/- 50 besed; največ minus 2 točki)	do 7 točk
Slog	Živahnost, ustreznost besedišča = 1 + 1 točka Jasnost = 1 točka	do 3 točke